

דף פח.

עין משפט א.

או"ח סימן שא סעיף מח

נא. מנגב אדם במגבת ^א ומביאה בידו במקום עירוב, ולא חוששין שמא יבא לסוחטה, אבל לא ימסור אותה לבלנים שחשודים על הסחיטה.

עין משפט ב.

או"ח סימן שנה סעיף א

א. מרפסת או דף בולט מהבית סמוך לים או לנהר ^ל והוא למעלה מן המים ויש בו נקב באמצעיתו וחלון פתוח לה מן הבית, אין ממלאין ממנו מים אלא א"כ עשה לה מחיצה ^מ כל סביבה או מחיצה סביב הנקב שדולים ממנו דרך שם והוא שיהיה בו ד' על ד', ואין חילוק היכן יעשה המחיצה זו דהיינו למטה מחוברת לה או יעשה אותה על גבה ^ג, ואחרי שעשה מחיצה מותר גם לשפוך ממנה ^ס לנהר או לים.

ב. ההולך בספינה אינו יכול למלאות ממי הים בשבת ^ע אלא א"כ יעשה דף ארבעה על ארבעה ועושה בו נקב וממלא דרך שם, וא"צ מחיצה ^פ אלא אמרינן גוד אחית מחיצתה שהקלו בספינה, והוא שזה

^כ. כגון שרחץ פניו ידיו ורגליו, או כל גופו בצונן או בחמי טבריה כמ"ש בס"י שכ"ו. וטוב לנגב בדבר שאינו מקפיד שישאר רטוב, כה"ח אות רע"ו. ^ל. עירובין פ"ז במשנה, וע"י המחיצה כל שכנגדה עד למטה רשות היחיד, ואף שהמחיצה תלויה ואינה מגעת למים, קולא היא שהקלו במים ואנו אומרים גוד אחית מחיצתה. מ"ב אות א'.

^מ. ואם אין מחיצה אין ממלאין ממנו להכניסו לבית, וכן להניחו על גבי מרפסת זו גם היא נחשבת לרה"י כיון שהחלון מהבית פתוח אליה, מ"ב אות ב'. וה"ה אם עושה את המחיצה של עשרה טפחים למטה אצל המים דמועיל שאמרינן גוד אסיק מחיצתה עד נגד המרפסת.

^נ. שגם בזה אנו אומרים גוד אחית מחיצתה, ויש ראשונים דס"ל שדוקא כשעושים מחיצות מלמטה אמרינן גוד אחית אבל לא כשעושים ע"ג המרפסת מלמעלה, ולכתחילה נכון ליזהר בזה. מ"ב אות ה'.

^ס. היינו דרך הנקב לנהר וליים, ומותר דאין כוונתו להוציאן לרה"ה.

^ע. דהים כרמלית והספינה רה"י.

^פ. דבים הקילו אלא אמרינן כוף הצדדים וכאילו היו שם מחיצות ואח"כ אנו אומרים גוד אחית עד המים ומותר דהוי מכרמלית לכרמלית.

בתוך עשרה טפחים^ז, אבל למעלה מעשרה מוציא זיז כל שהוא ועושה בו נקב^ק וממלא דרך שם, שהרי דרך אור מקום פטור הוא ממלא ודי בהיכר של זיז, ויכול לשפוך על דפני^ר הספינה והם יורדים לים מכיון שלא זורק אותם להדיא לים אלא מכוחו הם באים, בכרמלית לא גזרו.

הגה: ועיין בסי' שנ"ז.

הגה: שתי ספינות זו אצל זו אסור לטלטל מאחת לשניה^ש אלא א"כ קשורות זו בזו, או אם גבוהים מן המים עשרה^ת, ואם הם של שני בני אדם צריכים לערב^א.

או"ח סימן שנה סעיף ה

עין משפט ג.ד.

עיין לעיל דף פז: עין משפט אות ב

או"ח סימן שנו סעיף א

עין משפט ה.

א. חצר שהיא פחותה מד' אמות על ד' אמות הסמוכה לר"ה^ב אין שופכין לתוכה מים בשבת בימות החמה^ג שכיון שאין בה ד' אמות

ז. שאז הוי מכרמלית לכרמלית, ואם זה למעלה מעשרה הוי מקום פטור וא"צ זיז ד' על ד'.

ק. והאחרונים הסכימו דא"צ לעשות בו נקב, כיון שאינו אלא להיכר בעלמא ויכול למלאות אפי' שלא במקום הזיז, מ"ב אות י"ב.

ר. ואפי' אין זיז כלל להיכר כיון שזה כוחו ולא גזרו מרה"י לכרמלית בהוצאה ע"י כוחו, ואין חילוק בין דופן הספינה גבוה מן המים עשרה טפחים או פחות, מ"ב אות י"ג. וה"ה שיכול להניח עצמות וקליפות על ראש הדופן בעביו והם נופלים לים דהוי ג"כ כוחו. שם אות ט"ו.

ש. ואפי' של אדם אחד אסור דאם אינם קשורות מתרחקות אחת מהשניה יותר מד' טפחים ונמצאת כרמלית מפסיקה בניהם וחוששים שמא יפול לו הדבר ויבוא לקחת אותו מכרמלית לרה"י, ויש מתירים אם הם של אדם אחד דלא גזרינן בזה דלמא נפיל. מ"ב אות י"ז.

ת. שאז הוא מטלטל מרה"י לרה"י דרך מקום פטור ומותר.

א. היינו בקשורות אבל בלא קשורות י"א דלא מהני עירוב, מ"ב אות כ'.

ב. משנה עירובין פ"ח, אבל הסמוכה לכרמלית מותר אפי' אין בה גומה ובימות החמה כמבואר בסוף הסעיף.

ג. שבימות החמה אדם מקפיד על ליכלוך חצירו ומסתמא ניחא לו שיצאו המים לחוץ לרה"ה וע"כ אסרו חז"ל, ועיין במ"ב אות א'.

אין בה מקום שראוי שיכלע בה מים שאדם עשוי להשתמש בכל יום שהם סאתים מים, והוי כאילו שופך לר"ה, וע"כ צריך לעשות בה חפירה שתהיה חללה מחזקת סאתים.

הגה: וכל גומה שהיא חצי אמה על חצי אמה בגובה שלש חמשיות אמה מחזקת סאתים.

א. ב. חפירה זו יכול לעשותה בחצר או מחוצה לו, אלא שאם יעשה אותה מחוץ לחצר צריך לכסותה כדי שתהיה מקום פטור^ד ויפלו המים למקום פטור.

כיון שעשה בה גומה יכול לשפוך בה כל מה שירצה^ה, ואם אינה מחזקת סאתים לא ישפוך בה כלל.

א. ג. אם יש בחצר ד' אמות אפי' ארוך וצר, או שזה בימות הגשמים^ו אפי' בחצר כל שהוא מותר לשפוך בה כל מה שירצה.

א. ד. חצר ואכסדרה^ז שאין באחד מהם ד' אמות מצטרפין שניהם לד' אמות להתיר לשפוך בהם.

הגה: אכסדרה היינו בית שיש לו ג' דפנות ודופן רביעית שמעמידין בו דלת ברוחבו של הבית כולו ואינה נעולה כל עיקר. ופעמים עושים לה אמה אחת מכאן ואמה אחת מכאן והם פצימין.

או"ח סימן שנו סעיף ב

עין משפט ו.

ב. ה. חריץ שעשוי לקלח שופכין שבחצר לר"ה והוא הנקרא ביב שמכוסה

ד. ווע"י הכיסוי מסתלק אותו מקום מתשמיש לרבים, והנה בעושה אותה בפחות מד' טפחים על ד' טפחים היא מקום פטור גם בלי כיסוי אך החשש שמא יעלה בה רפש וטיט ותהיה פחותה מג' טפחים גובה ובטלה לגבי ר"ה והוי ר"ה ע"כ אם מכסה אותה תמיד תשאר מקום פטור, מ"ב אות ז'.

ה. אחרי שיש היכר לא יבא לשפוך לר"ה.

ו. דאין אדם מקפיד בימות הגשמים על הליכלוך בחצירו וא"כ אינו מתכוון שיצאו המים לר"ה בשפיכתו אותם.

ז. והיינו סמוכות זו לזו בתוך ד' טפחים, מ"ב אות י"ד.

ד' אמות הראשונות הסמוכות לחצר ^ה ויש בו ארבע על ארבע אמות מותר לשפוך אפי' על פי הביב, ואפי' בימות החמה, אע"פ שהמים יוצאים מידו לחוץ, ובלבד שלא יהיה הסילון של עץ ^ט שאין המים ראויים ליבלע בו, אבל אם עשויין כעין רצפה של אבנים מבליעים ומותר.

ולהרמב"ם אפי' היה אורך הצינור או הביב מאה אמה ^י לא ישפוך על פיו בימות החמה אלא שופך חוץ לביב והם יורדין אליו.

א"ח סימן שנו סעיף א

עין משפט ז.

עיין לעיל עין משפט אות ה.

א"ח סימן שעז סעיף א

עין משפט ז.

א. חצר הסמוכה לר"ה ואין בה ד' אמות שראוי שיבלעו בה סאתים מים שאדם מסתפק בהם בכל יום צריך לעשות בה גומא בחצר כדי שירדו שם המים לתוכה, ואז אפי' אם המים ילכו לחוץ לא ניחא ליה בכך ולא הוי שופכין לר"ה בהדיא, וע"כ ב' חצירות הסמוכות זו לזו ועשתה אחת גומא, וערבו יחד שניהם מותרות. ואם אחת ערבה והשניה לא ערבה כלל, זו שלא ערבה אסורה, וזו שערבה מותרת ובלבד שלא תשפוך להדיא בגומא ^כ אלא שופכת בעליה והמים יורדים לגומא.

הגה: הוצאה ע"י כוחו בחצר שאינה מעורבת מותר ^ל, ה"ה אם החצר היא

ח. שקיימא לן שבשיעור ד' אמות על ד' אמות יש שיעור ליבלע בהם סאתים מים שאדם עשוי להסתפק בכל יום. וה"ה אם אין בו ד' אמות רוחב אלא ב' אמות רוחב וח' אמות אורך ג"כ נבלעים בו המים כשיעור הנ"ל ומותר, מ"ב אות י"ז.

ט. וי"ש של מתכת, ואז אפי' מחזיק מאה אמה אסור דהוי כמתכוין שיצאו בחוץ לר"ה.

י. אפי' יבלעו המים אסור דהוי יוצאין מכוחו לר"ה.

כ. שהרי החצר משותפת לשתייהן והם לא ערבו ביחד.

ל. אע"ג דהחצר שהגומא בה שייך לשניהם, והמים יורדים שם לגומא מכוחו מותר, דלא גזרו בכוחו.

יותר מד' אמות ששתיהן מותרות **מ** דא"צ לגומא כלל.

דף פח:

עין משפט א.ב.ג.

אור"ח סימן שנו סעיף א

עין לעיל דף פח. עין משפט אות ה.

מ. היינו לשפוך על המרפסת ויורד לחצר, ומיירי בערבו כל חצר לעצמה, ולא חיישינן שיוציא הכלי עם המים לחצר כדי לשפוך בתוך הגומא שעשה חברו מכיון שיש בחצר שיעור ד' אמות, שיעור שראוי שיבלעו המים ולא יתקלקל החצר. מ"ב אות ט'.